

SUMARI

1. NOTÍCIES
2. PROPERES CITES
3. MATERIALS

EDITORIAL

Hem començat l'any 2006 amb moltes iniciatives, algunes tracten de consolidar la feina feta fins ara: espais de formació que ens ajuden en el treball de casos, difusió a equips de primària de salut (EAP's de salut) per tal d'incorporar-los al projecte, noves edicions de taller de pares i del Seminari de trastorns de conducta (en aquest cas centrat en les estratègies d'intervenció).

D'altres cerquen noves vies d'actuació i noves respostes a problemàtiques que insisteixen i ens fan revisar els nostres procediments. La posta en marxa de la recerca sobre Adolescència i Vínacle n'és una mostra. No podem continuar constatant la dificultat dels adolescents per fer explícita la seva demanda i mantenir els nostres procediments com esperant un canvi sobtat de la situació. Cal que ens apropem als llocs on ells hi son (centres educatius, comunitat virtual) per que sentin propera la nostra oferta i puguem establir una conversa que els interessi i els sigui útil. Cal que facin us dels serveis per tal que la nostra utilitat pública com a professionals sigui una realitat.

La proposta de Carmel Amunt, en la qual col·laborem de manera decidida, per tal d'abordar les problemàtiques creixents al voltant de la convivència i els fenòmens de segregació es també un altre repte que encetem aquest any. El rebuig manifest a aquells que presenten una diferència, que es llogida com a signe de feblesa (toxicomania, immigrants, amb patologies mentals,...) ens ha de fer reflexionar sobre com pensem el respecte a l'altre. Revisar les regles de joc, els pactes que fan possible la convivència entre persones i grups diferents però amb els mateixos drets.

Aquest projecte posa a prova també la nostra capacitat de transmetre, més enllà dels despatxos, les nostres idees i propostes, i de compartir-les amb els polítics, les entitats i grups de la comunitat que tenen també una voluntat de afavorir el diàleg i la convivència ciutadana.

Comitè Tècnic

NOTÍCIES

Suport Institucional: Interxarxes a la CTIC

Arran de la sol·licitud efectuada per part de la Sra. Elsa Blasco, regidora del Districte d'Horta-Guinardó i presidenta del Consell Assessor del projecte Interxarxes, a la Secretaria de Famílies i d'Infància en la darrera reunió de la CTIC (Comissió Interdepartamental de coordinació d'actuacions de l'Administració de la Generalitat adreçades a la infància i l'adolescència amb discapacitats o risc de tenir-ne) de 20 de desembre de 2005 es va acordar "que el coordinador del projecte Interxarxes sigui el president de la comissió delegada territorial d'Horta-Guinardó dins de la CTIC, en tant que membre del projecte Interxarxes"

Com afegeix la carta de notificació: *"A la vista de la feina que esteu realitzant i de la dificultat que la mateixa implica, no puc menys que felicitar-vos per aquest nomenament i encoratjar-vos a seguir treballant en la mateixa línia"*.

Valorem doncs aquest fet com un reconeixement institucional a la tasca dels professionals del projecte i un estímul per continuar-la amb la col·laboració i l'intercanvi amb altres experiències a tot Catalunya.

Assistència: Taller de Pares

Al mes de Febrer s'ha iniciat al Centre Cívic del Carmel la 3a edició del Taller de Pares. Coordinat per **Lídia Ramírez**, psicòloga del Centre de Serveis Socials "Carmel" inclou algunes novetats respecte als anteriors (famílies amb nens de 10-16 anys) i participarà també en el projecte de Carmel Amunt sobre Barri Educador (Respecte i Convivència).

Així mateix s'ha posat en marxa una segona edició del grup d'acollidors (famílies extenses) a càrrec de l'EAIA. També s'està realitzant un taller de pares de nens de 3-9 anys a la Zona de Guinardó conduït per **Teresa Abril** (EAP) i **Júlia Massip** (SSAP Guinardó).

Formació: Seminari d'Anàlisi de casos: "Secrets de família"

El passat 24 de febrer es va realitzar al Centre Cívic del Guinardó una nova sessió del Seminari d'Anàlisi de casos amb la participació, com a convidat d'**Enric Berenguer**, psicòleg clínic i psicoanalista amb una ampla experiència com a docent i supervisor d'equips d'atenció precoç, salut mental i atenció social.

Amb una assistència de 53 professionals de les diferents xarxes (educació, salut i atenció social) vam analitzar un cas que s'havia atès inicialment al Centre de Serveis Socials del Carmel i posteriorment al C.S.S. Guinardó i amb participació dels professionals del PASSIR d'Horta i del Cap "Lisboa". Durant tot aquest temps va intervenir també l'EAIA.

El cas va ser presentat per la seva referent **Marta Ponce** (infermera Cap Lisboa) amb la participació de **Anna Insúa** (treballadora social del CSS Guinardó), **Noemí Rodríguez** (educadora social del CSS Guinardó) i **Josep Ma. Elías** (pedagog EAIA).

La complexitat d'aquest cas que planteja diverses problemàtiques: precarietat social de la immigració (amb reagrupament familiar de fills adolescents), maternitat i embarassos precoces, conflictes greus a la dinàmica familiar implica, segons el mateix equip del cas, una dificultat per part seva d'aconseguir *l'empowerment* necessari per dirigir l'actuació professional enlloc "d'anar corrents darrera les demandes diverses i urgents que planteja la família".

El treball en xarxa ha permès en aquest cas compartir l'angoixa i impotència que provoca la situació per tal de consensuar una estratègia que, com suggeria Enric Berenguer, ha de permetre establir un mínim marc regulador dins del desordre familiar caracteritzat per la persistència d'alguns secrets de família que impedeixen la evolució positiva del cas.

Dinamització comunitària. Carmel Amunt: Barri educador

El passat dia 2 de febrer se celebrà una Jornada, oberta a les entitats i associacions del barri per presentar el projecte de barri de Carmel Amunt i proposar les activitats per aquest

semestre. Dins del grup de Família es va presentar el **projecte Barri Educador** que contempla la realització d'una reflexió col·lectiva i intergeneracional sobre la temàtica del respecte i la convivència per tal de fer propostes que suposin una dinamització de la comunitat al voltant d'aquests temes.

Amb una participació nombrosa (responsables institucionals, professionals i entitats) i amb una desig decidit per part de tots vam acordar iniciar la primera fase de constitució de grups de discussió a escoles, centres oberts, parròquies, centre cívic aprofitant els grups ja existents de totes les edats (nois, adolescents, joves, adults i gent gran).

A la **Fira d'entitats del dte prevista pels dies 12, 13 i 14 de maig** es farà una primera exposició de la tasca realitzada. La setmana següent, 18 i 19 de maig esta prevista la realització de la Setmana de Salut al carrer, coordinada per Carmel Amunt.

Difusió : Presentació als Equips d'Atenció Primària de Salut

Durant els mesos de gener, febrer i març hem fet la presentació del projecte a totes les Àrees Bàsiques (gestió pública) de salut del nostre dte: EAP HORTA (7 D i 7 F), EAP SANLLEHY, EAP GUINARDO BAIX, EAP CARMEL I EAP VALL D'HEBRON. Està previst continuar amb altres serveis (EAP Sardenya i CAS VALL D'HEBRON) a les properes setmanes.

Pel que fa a la difusió externa, al mes de gener (dissabte, 28) vam estar presents a les Jornades sobre "El tractament de la Informació" organitzades conjuntament per la E.U.T.S. (UB), La Fundació Vidal i Barraquer i l'Associació Catalana d'Atenció Precoç. Es van abordar les problemàtiques derivades de l'intercanvi d'informació i del seu maneig en projectes de xarxa i en altres actuacions (informació sobre sexualitat).

Al mes de febrer (dimecres, 22) vam fer una presentació del projecte a la xarxa de professionals del barri del Raval (Ciutat Vella) que es troben en el moment d'iniciar un projecte de treball en xarxa adreçat a la Infància i família.

D'altra banda, el darrer numero (14) de la Revista Benest@ar de la Diputació de Barcelona inclou un article (el reproduïm a *Materials*) : *Interxarxes: un projecte regular i estable de coordinació de serveis a Horta Guinardó*

RECERCA: Posta en marxa del GRAV (Grup de Recerca sobre Adolescència i Vincle)

Des del mes de setembre que es va posar en marxa aquest grup de recerca amb la participació de professionals de diferents serveis i amb l'objectiu general de millorar les estratègies de vinculació dels adolescents als serveis de salut, educació, lleure i atenció social, ens reunim mensualment.

Al mes de Gener es va incorporar, com a col·laboradora en la recerca, **Sara Alonso**, doctora en Antropologia, que ha redactat ja un pla de **estudi de camp** a realitzar fins al juliol. Inclou entrevistes amb tutors, professionals de la xarxa, pares i adolescents de tot el dte. Els grups de mostra es concentraran en els IES Vall d'Hebron, l'IES Francisco de Goya i el Centre Obert ADSIS per abastar tot el territori.

Paral·lelament hem dissenyat per implementar a partir de Març una **prova pilot de detecció i acollida** de diferents problemàtiques (consum de drogues, sexualitat, atenció psicològica, problemes relacionals familiars i/o social, oci) que es durà a terme en un IES fins finalitzar el curs lectiu. Aquesta prova anirà acompanyada de una ampliació de la web que inclourà una **web jove** amb possibilitat d'interactivitat per enviar consultes i rebre informació.

Els primers resultats d'aquesta recerca s'oferiren al II Fòrum Interxarxes a celebrar a la tardor.

PROPERES CITES

- ✓ **Plenària : 28 abril (9:15-12:30 h.) al Centre Cívic “Taxonera”**
- ✓ **II Seminari sobre Trastorns de Conducta: “Estratègies d’intervenció” coordinat per Francesc Vilà i Rosa Ma Miró: Juny (9:30-13:30 h.)**
- ✓ **Plenària : 29 setembre (9:15-12:30 h.) a Horta**
- ✓ **II Fòrum Interxarxes: “Adolescència i Vincle”. 27 octubre (9:30-14:30 h.) a la Biblioteca El Carmel -Juan Marsé. C/Murtra , 135**
- ✓ **Plenària : 24 novembre (9:15-12:30) al Guinardó**

MATERIALS

REVISTA **BENEST@R**

núm. 14 - febrer 2006

<http://www.diba.es/servsocials/revista14/pantalles/index.htm>

INTERXARXES: UN PROJECTE REGULAR I ESTABLE DE COORDINACIÓ DE SERVEIS A HORTA GUINARDÓ

Des de fa 6 anys, al districte d’Horta-Guinardó de Barcelona funciona un projecte conegut com *Interxarxes* que consisteix en l’establiment d’una xarxa de coordinació, regular i estable, entre els diferents serveis de salut, educació i atenció social adreçats a la població de fins a 18 anys.

Interxarxes té 4 eixos principals d’intervenció: la vessant assistencial, la formació, la recerca i la dinamització comunitària. Pel què fa a la vessant assistencial, l’objectiu és l’atenció anual de prop de 50 menors que presenten, segons explica el coordinador del projecte José Ramon Ubieto, **“característiques de vulnerabilitat i risc social, i que són atesos a partir d’un protocol d’intervenció que ha estat elaborat i acordat prèviament amb els diferents serveis”**. Aquest protocol inclou un seguit de mesures que van des de la detecció del cas fins a l’elaboració d’un pla de treball de conjunt i el seguiment periòdic del cas. Els professionals que intervenen en cada cas formen part d’un equip que es reuneix periòdicament per tal de revisar el pla de treball, i que contempla l’existència d’un diagnòstic, una valoració global, un seguit d’objectius i un compromís de seguiment, que té una periodicitat que oscil·la entre dos i tres mesos. Un cop a l’any es fa una avaluació conjunta de totes aquestes reunions, de les quals sempre se’n fa constància escrita a partir d’unes fitxes establertes on queden clars els objectius, temes tractats i responsabilitat. Ubieto remarca que **“ens importa que quedi clar que és un projecte col·lectiu, de treball en xarxa, però cadascú ha de fer-se responsable de les tasques que se li assignen i que prèviament ell també ha consensuat”**. A part de l’atenció de casos, dins la tasca assistencial també es fan tècniques d’intervenció grupal que es concreten amb la realització anual de dos o tres tallers adreçat a pares i mares amb nois i noies adolescents, per treballar els temes que els preocupen propis d’aquest període vital com la sexualitat, la convivència al nucli familiar, l’escolaritat, el consum de drogues, els amics, etc. En aquests moments s’està plantejant la possibilitat d’organitzar tallers de pares i mares amb fills de 4 a 12 anys.

Evitar els conflictes entre serveis

El segon eix del projecte és la formació. José Ramon Ubieto afirma que **“una de les primeres coses que vam constatar és que per tal de poder treballar amb una xarxa de professionals àmplia i heterogènia calia que tinguéssim espais on poguéssim parlar entre nosaltres de les temàtiques que abordem, i uns espais conjunts de formació permanent dels professionals”**. Cada tres mesos es fa una reunió plenària a la qual hi estan convidats tots els professionals dels diferents serveis que integren el projecte. Durant el matí s'analitzen casos i posteriorment es fa un seminari d'actualització dels serveis. Gràcies a aquestes trobades s'eviten conflictes entre els serveis motivats, en la majoria de casos, per un desajust de les expectatives. Aquest és un aspecte clau pel bon funcionament d'*Interxarxes*, des del punt de vista d'Ubieto que explica **“A vegades un servei creu que l'altre pot solucionar més del què realment pot. Per exemple, els serveis socials envien al psiquiatre a un nen que té trastorns de conducta i creuen que aquest farà miracles i al cap de quatre dies el nen ja no tindrà cap problema. I els metges, a vegades, creuen que si envien una família als serveis socials allà tenen habitatge, feina i de tot. Aquesta sensació que l'altre és omnipotent ens porta moltes vegades a la decepció.”** Per pal·liar aquesta situació es van crear aquestes trobades on cada servei ha de fer una presentació àmplia de com funciona, quins recursos i competències té i quines dificultats troba. D'altra banda, la formació també inclou seminaris específics sobre temes concrets i cada dos anys es fa una jornada oberta sobre qüestions d'actualitat.

El tercer eix d'*Interxarxes* és la recerca. Ubieto considera que **“si tenim un programa d'infància, família i territori hem de saber com canvia aquesta realitat, quin tipus de famílies noves hi ha, quin tipus de població arriba al districte i quines són les necessitats actuals”**. A finals del 2005 es va presentar el primer estudi impulsat per *Interxarxes* sobre la infància i família al districte, amb la col·laboració tècnica de l'Institut d'Infància i Món Urbà. En aquest moment s'ha començat un nou estudi anomenat *Adolescència i vincle* que té com a objectiu millorar els procediments d'atenció als adolescents. En aquest sentit, hi ha prevista una experiència pilot en un institut on s'habilitarà un espai d'acollida que permeti que de la detecció de problemes al tractament no hi hagi un interval gaire llarg.

Finalment la quarta pota del projecte es diu dinamització comunitària. Es tracta de connectar *Interxarxes* a la realitat associativa del territori. Ubieto explica que **“hi ha altres entitats que no són públiques ni professionals que també treballen al territori com esplais que fan activitats, associacions de veïns, AMPES, etcètera, i considerem molt important que la nostra xarxa hi estigui vinculada i pugui augmentar l'efecte de les seves activitats”**. És per això que col·laboren amb el Pla d'Acció Comunitària anomenat *Carmel Amunt*, formant part de la coordinadora.

Un balanç molt positiu

El balanç d'aquests 6 anys de funcionament, més uns 4 de treball previ, és molt positiu segons Ubieto: **“En primer lloc estem contents perquè s'ha millorat la qualitat assistencial, que era l'objectiu primordial. Un segon resultat és que s'ha millorat la coordinació entre serveis. Ens coneixem més i sabem més quines possibilitats té cadascú i això ha evitat conflicte i ha millorat la cooperació”**. El coordinador d'*Interxarxes* afegeix que també s'ha aconseguit tenir més coneixement sobre la realitat amb la que treballen, suport per part dels responsables polítics, i renovar el compromís dels professionals amb la seva tasca.

Pel què fa al futur, hi ha tres qüestions sobre les quals caldrà posar un èmfasi especial. La primera és la precarietat de moltes famílies novingudes que tenen dificultats per conciliar la vida laboral i vida familiar, i això comporta que molts nens passin moltes hores sols a casa o que hagin de fer gestions sols com anar a l'escola o tornar de l'escola en unes edats que els pares d'aquí mai els deixarien anar sols. La segona fa referència a les problemàtiques conductuals amb adolescents i la tercera és la incidència de trastorns mentals greus en pares que tenen una repercussió en la cura dels nens i que no tenen consciència de la malaltia.